СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Рівень вищої освіти	магістр
Спеціальність	D3 Менеджмент
Освітня програма	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
Тривалість викладання	2-й семестр (4 чверть)
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	
лекції	3 години на тиждень
практичні	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:
https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=1959

Кафедра, що викладає Менеджменту

Викладачі:

Бойченко Микола Вікторович
професор, докт. екон. наук, професор кафедри менеджменту

Персональна сторінка: https://surl.li/lpbbiy

E-mail:
bojchenko.m.v@nmu.one

Варяниченко Олена Володимирівна
доцент, кандидат економічних наук

Персональна сторінка: https://is.gd/xB4M8J

E-mail:
Varianichenko.ov@nmu.one

1. Анотація до курсу

Освітня компонента «**Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності**» належить до переліку обов'язкових фахових навчальних дисциплін, що пропонується в рамках циклу спеціальної підготовки і є спеціальною освітньою компонентою за освітньою програмою Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності.

Дисципліна **«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»** демонструє, що одним з ключових факторів успіху українських підприємств є ефективне управління зовнішньоекономічною діяльністю, що потребує застосування сучасних підходів до вироблення конкурентоспроможних управлінських рішень.

Формування у майбутніх менеджерів спеціальних знань та умінь з дослідження управлінських відносин у сфері зовнішньоекономічної діяльності, пов'язаних з плануванням, організацією, координацією, керівництвом, мотивацією та контролем зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення правочинності зовнішньоекономічної діяльності організації, обґрунтування управлінських рішень на основі виявлення та залучення ринкових можливостей забезпечуючи ефективне використання всіх наявних ресурсів організації для досягнення стійкості (резильєнтності) і інноваційності розвитку є важливим, особливо в умовах невизначеності та зміни зовнішнього середовища, військового конфлікту та економічної кризи, коли внутрішній попит значно знизився, а можливості для розвитку на зовнішніх ринках стали ключовими для багатьох компаній.

Управління діяльністю підприємства направлено на забезпечення досягнення усіх поставлених цілей та відповідних результатів, ефективного розподілу обов'язків між структурними одиницями та персоналом, сталого розвитку та адаптації до мінливих умов зовнішнього середовища.

Розвиток українських підприємств перебуває у складному становищі: високий рівень конкуренції на ринку, стрімкий розвиток міжнародної економіки, вплив пандемії Ковід-19 та військові дії – усе це зумовлює необхідність шукати нові шляхи підвищення своєї конкурентоспроможності та адаптації до швидкоплинних змін зовнішнього середовища.

Управління зовнішньоекономічною діяльністю пов'язане з низкою викликів, таких як необхідність врахування культурних особливостей, правових аспектів, валютних ризиків, коливань цін на міжнародних ринках та інших факторів, які можуть вплинути на діяльність підприємств на міжнародних ринках, але розвиток зовнішньоекономічної діяльності є стратегічно важливим для українських підприємств.

Вивчення менеджменту зовнішньоекономічної діяльності є важливим з кількох причин:

- дозволяє глибше розуміти механізм міжнародної торгівлі, що є ключовим для успішного виходу на іноземні ринки
- знання в галузі менеджменту ЗЕД допомагають розробляти стратегії для мінімізації ризиків, пов'язаних з політичними та економічними змінами у світі

- можливість побудови ефективних ділових відносин з іноземними партнерами, що сприяє розвитку та масштабуванню бізнесу
- розуміння процесів ЗЕД сприяє оптимізації логістики та фінансів, що знижує витрати та підвищує конкурентоспроможність
- реалізується стійкість (резильєнтність) суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, здатність витримувати кризи, швидко адаптуватися до змін міжнародного середовища і продовжувати працювати навіть за складних умов, впроваджувати інноваційні управлінські, організаційні й технологічні рішення для забезпечення подальшого розвитку

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у здобувачів компетентностей, що передбачають системне управлінське мислення, володіння теоретичними знаннями і набуття практичних навичок з управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства та вироблення конкурентоспроможних управлінських рішень.

Завдання курсу – навчити здобувачів вищої освіти:

- розуміти сутність, функції та принципи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, його місце в загальній системі менеджменту підприємства;
- знати особливості сучасного міжнародного підприємницького середовища та вплив глобалізаційних й інтеграційних процесів на управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства;
- засвоїти правові засади регулювання зовнішньоекономічної діяльності та особливості їх застосування при здійсненні зовнішньоекономічних операцій;
- розуміти особливості здійснення основних і забезпечувальних зовнішньоекономічних операцій та розвивати уміння координувати їх виконання;
- організовувати зовнішньоторговельні операції, здійснювати підготовку, укладання та супроводження зовнішньоекономічних договорів;
- володіти правовими та організаційними аспектами транспортного забезпечення зовнішньоекономічних угод;
- набути практичних навичок планування, організування, мотивування та контролювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства на засадах сталого розвитку;
- формувати стратегію зовнішньоекономічної діяльності підприємства з урахуванням конкурентоспроможності, стійкості (резильєнтності) та інноваційності його розвитку;
- розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення у сфері зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням ризиків, невизначеності та особливостей функціонування підприємств в умовах російської агресії;
- засвоїти основні митні процедури, порядок класифікації товарів, визначення митної вартості та митних платежів при здійсненні зовнішньоторговельних операцій;

- особливостям експорту продукції на ринок Європейського Союзу, вимогами щодо сертифікації, маркування, митного регулювання та інструментами державної підтримки експортерів.

3. Результати навчання

Дисциплінарні результати навчання:

- визначати сутність і функції менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, характеризувати його рівні та місце в загальній системі менеджменту підприємства, пояснювати особливості здійснення зовнішньоекономічних операцій;
- забезпечувати підготовку, укладання, виконання й супроводження зовнішньоекономічних договорів з урахуванням положень національного і міжнародного правового регулювання зовнішньоекономічних операцій та особливостей сучасного міжнародного середовища;
- формувати стратегію зовнішньоекономічної діяльності на засадах сталого розвитку та обґрунтовувати управлінські рішення щодо її реалізації задля підвищення конкурентоспроможності, стійкості (резильєнтності) й інноваційності розвитку суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності;
- дотримуватися митних формальностей, застосовувати товарні класифікатори, визначати митну вартість та митні платежі, описувати вимоги щодо сертифікації, маркування, податків, квот, процедур оцінки відповідності, характеризувати інструменти державної підтримки експортерів.

4. Структура курсу

Вид заняття	Внесок в загальну оцінку, %
ЛЕКЦІЇ	**60**
1. Сутність менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	
Загальна характеристика менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, управління зовнішньоекономічною діяльністю, міжнародного менеджменту, міжнародного бізнесу	
Рівні системи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	
Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності як складова системи менеджменту організації	
2. Сучасне міжнародне підприємницьке середовище	
Характеристика ключових рис сучасного міжнародного підприємницького середовища та його вплив на управління зовнішньоекономічною діяльністю організацій	
Вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів на управління діяльністю організації. Транснаціональні корпорації	
Роль міжнародних організацій у взаємодії учасників зовнішньоторговельних відносин	

Вид заняття	Внесок в загальну оцінку, %
3. Правове забезпечення менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	
Місце права зовнішньоекономічної діяльності в загальному правовому середовищі, принципи та джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності	
Міжнародно-правова відповідальність	
Розгляд спорів та відповідальність при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності	
4. Управлінські особливості здійснення зовнішньоекономічних операцій	
Класифікація зовнішньоекономічних операцій	
Особливості основних зовнішньоекономічних операцій	
Особливості забезпечувальних зовнішньоекономічних операцій	
Координація основних і забезпечувальних зовнішньоекономічних операцій	
5. Управління зовнішньоторговельними операціями: організаційно-правові аспекти	
Види та етапи здійснення зовнішньоторговельних операцій	
Порядок підготовки та укладання зовнішньоекономічних договорів	
Структура, форма та основні умови зовнішньоекономічного договору	
Міжнародні правила та уніфіковані підходи до організації зовнішньоторговельних операцій	
Класифікація товарів і послуг у зовнішньоторговельних операціях	
6. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод	
Правові основи здійснення міжнародних перевезень	
Посередництво у зовнішньоторговельних транспортних операціях	
7. Планування, організування, мотивування та контролювання у зовнішньоекономічній діяльності підприємства на засадах сталого розвитку	
Планування зовнішньоекономічної діяльності організації	
Організування зовнішньоекономічної діяльності	
Концепція сталого розвитку персоналу та особливості мотивування персоналу, задіяного у сфері міжнародної діяльності організації	
Контролювання зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві	
Стратегічне планування зовнішньоекономічної діяльності на засадах сталого розвитку	
8. Управлінські рішення в менеджменті зовнішньоекономічної діяльності	
Види управлінських рішень у зовнішньоекономічній діяльності, рівні прийняття, цілі, наслідки, поділ праці, професіоналізм при їх	

Вид заняття	Внесок в загальну оцінку, %
ухваленні та реалізації	
Фактори, які впливають на процес прийняття та реалізацію управлінських рішень підприємства при веденні зовнішньоекономічної діяльності	
Особливості управлінського рішення при веденні зовнішньоекономічної діяльності	
Особливості прийняття управлінських рішень в умовах віддаленої (дистанційної) роботи та російської агресії	
Основні форми прояву ефекту від зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Узагальнюючі показники, які лежать в основі прийняття рішення про реалізацію зовнішньоекономічної операції або міжнародного проєкту	
9. Особливості експорту в ЄС на засадах поглибленої та всебічної угоди про вільну торгівлю	
Просування продукції на ринок ЄС, сертифікація та маркування	
Мито, податки, квоти при експортуванні в ЄС	
Державна підтримка експортерів	
Сучасна практика митних процедур щодо визначення митної вартості	
Тестова контрольна робота	**60**
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	**40**
1. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності у системі управління підприємством	**4**
2. Аналіз зовнішнього середовища та вибір міжнародного ринку	**6**
3. Правове забезпечення менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	**4**
4. Міжнародний контракт та договірні відносини	**4**
5. Митне оформлення, митні документи, класифікація товарів, митна вартість	**5**
6. Організаційно-правові аспекти управління зовнішньоторговельними операціями та міжнародними перевезеннями	**3**
7. Формування стратегії виходу на міжнародний ринок	**6**
8. Обґрунтування ефективності управлінських рішень в менеджменті зовнішньоекономічної діяльності	**4**
9. Державна підтримка експортерів в Україні	**4**
Загальна кількість	**100**

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: ґаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до системи Moodle та застосунків Microsoft Office, зокрема MS Teams; інстальований на ПК та /або мобільних ґаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами здачі контрольної тестової роботи, яка містять тестові завдання з чотирма варіантами відповідей (одна відповідь правильна), оцінюється у 2 бали за 1 тест. Лекційна тестова контрольна робота максимально оцінюються у 60 балів (30 тестів × 2 бали/тест). Загалом отримується **максимум 60 балів**, тобто 60% від оцінки за освітній компонент.

Здобувач також може пройти онлайн-курс у форматі «неформальна освіта» із отриманням сертифікату від програми ПРООН. За умови надання/завантаження сертифікату про успішне опанування е-курсу «Курс на експорт» на платформі масових відкритих онлайн-курсів Prometheus буде зараховано 10 балів за теоретичну частину ОК Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності.

Практична частина оцінюється за результатами активностей на практичних заняттях відповідно методичних рекомендацій до проведення практичних занять та самостійної роботи – максимально можна набрати 40 балів (див. в таблиці розділу 4). За практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується **максимум 40 балів**, тобто 40% від оцінки за освітній компонент.

Отримані бали за теоретичну та практичну частини додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Максимальне оцінювання поточного контролю в балах:

Теоретична частина	Практична частина	**Разом**
60	40	**100**

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (іспит)** під час сесії.

Іспит проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **30 тестових завдань** (1 тест містить чотири варіанти відповідей, одна відповідь правильна) та оцінюється у 2 бали **(разом 60 балів)** та **1 практичного розрахункового завдання**, яке оцінюється максимум у 40 балів **(разом 40 балів)**. Отримані бали за теоретичну та практичну частину курсу додаються (результуюча оцінка за комплексну контрольну роботу) і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою (іспит) здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» https://surl.li/nsjqnj.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика академічної доброчесності ґрунтується на Кодексі академічної доброчесності НТУ «Дніпровська політехніка» https://surl.li/umkwcp та Політиці щодо використання штучного інтелекту в діяльності НТУ «Дніпровська політехніка» https://surl.li/skcgvo.

При вивченні освітнього компоненту не дозволяється використання ШІ для:

- виконання підсумкових робіт під час участі у контрольних заходах (контрольні роботи, залікові тести, іспити, квізи, індивідуальні письмові завдання тощо), якщо інше не дозволено викладачем;
- повного копіювання згенерованого ШІ контенту (текстів, зображень, відповідей тощо) без критичної обробки, редагування чи належного посилання на джерело у випадках, коли використання ШІ дозволено;
- імітації самостійного мислення чи створення відповідей, які не відображають особистих зусиль здобувача вищої освіти, зокрема у творчих роботах (есе, курсові, кваліфікаційні роботи, огляди літератури тощо), що вимагають авторського аналізу, рефлексії чи міркувань;
- виконання розрахункових чи аналітичних завдань, де необхідне самостійне розуміння логіки, встановлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків;
- підготовки до дебатів, усних презентацій чи аналізу первинних джерел, що потребують самостійного формулювання думок, інтерпретації та контекстуального аналізу;
- створення контенту, який порушує авторські права чи етичні норми, включаючи публікацію згенерованого контенту, що може спотворювати реальність чи знецінювати важливість повідомлень.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри менеджменту у Facebook, Instagram, TikTok.

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бойченко М.В., Варяниченко О.В. Дистанційний курс з дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» на платформі Moodle для магістрів освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» спеціальності D3 Менеджмент, 2025 рік. URI: https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=1245
2. Бойченко М.В., Варяниченко О.В. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] : конспект лекцій для здобувачів ступеня магістра освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» спеціальності D3 Менеджмент / О.В. Варяниченко ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2026. – 372 с. URI: https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=1245
3. Бойченко М.В., Варяниченко О.В., Архипенко Т.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: метод. рек. до проведення практичних занять та самостійної роботи для здобувачів ступеня магістра освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» спеціальності D3 Менеджмент. Дніпро : НТУ «ДП», 2026. – 45 с. URI: https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=1245
4. Абетка експортера. URI: http://invest-melitopol.gov.ua/content/abetka-eksportera
5. Алгоритм експорту. Що необхідно знати українському експортеру. URI: http://loga.gov.ua/sites/default/files/collections/algoritm_eksportu.pdf
6. Гільєрмо К. Хименес. Посібник МТП з експортно-імпортних операцій. Глобальні стандарти та стратегії бізнесу. Париж: публікація МТП, 2023. 269 с.
7. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю & Management of Foreign Economic Activity : навч. посібн. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 244 с. URI: https://surl.li/bxuhxb
8. Дунська А. Р., Кузнєцова К.О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Київ, 2022. 181 с. URI: https://surl.li/qbwenq

9. Інтернаціоналізація бізнесу та вихід на ринки Європейського Союзу. URI: https://issuu.com/irf_ua/docs/eu-2014-24-12

10. Козловський В. О. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2025. 104 с. URI: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2025/Kozlovskii_2025_104.pdf

11. Мінченко А.О. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2021. 164 с. URI: https://surl.li/zsilih

12. Міжнародний менеджмент: підручник / за ред. А. І. Крисоватого, д. Р. Є. Зварича. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 508 с. URI: https://surl.li/lgtlfd

13. Перерва П. Г. Міжнародний менеджмент: основні поняття: навч.-метод. посіб. Харків, 2020. 38 с. URI: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/49546

14. Порадник з Інкотермс 2020. URI: https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=1959

15. Посібник МТП з експортно-імпортних операцій. Глобальні стандарти та стратегії бізнесу. МТП. Париж. Офіційний переклад ФОП Ларін М.Є. 2022. 271 с.

16. Русак Д.М. Сучасна практика митних процедур: навч. посіб. Київ, 2023. 335 с. URI: https://cutt.ly/ae89L6h9

17. Типовий контракт МТП міжнародної купівлі-продажу (для виробленої продукції). МТП. Париж. Офіційний переклад ТОВ «Асоціація експортерів та імпортерів, 2020. 72 с.

18. Хеллєр М., Нерпій С., Пятницький В. Енциклопедія з експортування в ЄС на засадах ПВЗВТ. URI: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/ugoda-pro-asociaciyu/bucklets/encyclopaediaukr-part1.pdf

19. Федчишин Ю., Лазарєв О., Іванченко Я., Павленко О. Довідник процедур для експортера. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=1e069262-87c2-4090-82f2-75eada945525

20. Форсайт для відновлення та розвитку українського експорту. Київ, 2023. URI: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2023-07/ukrainian_export_foresight_2030.pdf

Додаткові

1. Архипенко Т., Іванова М., Трифонова О., Варяниченко О., Саннікова С. Формування стратегічних напрямів забезпечення економічної безпеки та інвестиційної привабливості металургійних підприємств на основі кластерного аналізу. Сталий розвиток економіки. 2026. № 2 (59). С. 1107–1118. URI: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-149

2. Бойченко М. В., Виговський В. Г., Пономаренко О. О. Зелена логістика як фактор підвищення конкурентоспроможності міжнародного

бізнесу. Актуальні питання економічних наук. 2025. №17. https://doi.org/10.5281/zenodo.17684831

3. Бойченко М. В., Дудник А. В., Бояркін М. О. Проєктування експортно-імпортних операцій та міжнародної логістики в умовах воєнного стану. Empirio. 2024. № 1(2), С. 84–94. https://doi.org/10.18523/3041-1718.2024.1.2.84-94

4. Бойченко М. В. Дудник А. В., Бояркін М. О. Молодан М. А. Вплив російсько-української війни на зовнішньоекономічну діяльність підприємств в контексті міжнародного менеджменту. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2024. №3 (87). С. 57–69. https://doi.org/10.33271/ebdut/87.057

5. Варяниченко О.В., Окуневич І.Л., Гаража В.І. Особливості менеджменту зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств молочної галуззі в сучасних умовах господарювання. Економічні науки. 2024. №2 (10). С. 19–26. DOI: https://doi.org/10.32782/2708-1834/2024-10.3

6. Varyanichenko Olena, Tryhub Kyrylo. Formation of Credit and Assortment Policy to Ensure the Competitiveness of an Export-oriented Enterprise. Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали XX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Харків: ФОП Лібуркіна Л. М., 2025. С. 132–135

7. Гончарова О.О., Варяниченко О.В. Управління продажами підприємства із зовнішньоекономічною діяльністю. Молодь: наука та інновації» 2025: матеріали XIII Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Дніпро : НТУ «ДП», 2025. Том 2. С.172–173. URL: https://rmv.nmu.org.ua/ua/arkhiv-zbirok-konferentsiy/molod-nauka-ta-innovatsii-2025/molod-2025-vol2.pdf

8. Григорова-Беренда Л. І., Шуба М. В. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навч. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 136 с. URI: https://surl.li/dfzdcr

9. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Навчально-методичний комплекс дисципліни: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освіт. програмою «Менеджмент міжнародного бізнесу» спец. 073 Менеджмент / уклад.: А. Р. Дунська, Г. П. Жалдак, В. Ю. Бондар. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 63 с. URI: https://surl.li/evfmmt

10. Іванова М., Варяниченко О., Архипенко Т. Мінімізація ризиків при забезпеченні ефективності імпорту в умовах зміни валютних курсів. Підприємництво та управління розвитком соціально-економічних систем. 2023. №2. С. 84–96. URI: https://purses.zp.edu.ua/article/view/302227

11. Іванова М., Варяниченко О., Архипенко Т. Стратегічне планування експортної діяльності: інструменти аналізу, контролю та оцінки ефективності для забезпечення сталості бізнес-процесів підприємства. Економіка та суспільство. 2025. №78. URI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-87

12. Іванова М. І., Варяниченко О. В., Саннікова С. Ф., Архипенко Т. А. Обліково-аналітичні підходи до формування стратегії зовнішньоекономічної діяльності шляхом селекції ланцюгів постачань. Ефективна економіка. 2025. № 9. DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.9.11

13. Іванова М. І., Варяниченко О. В., Єгорова П. В. Процес формування конкурентної зовнішньоекономічної стратегії металургійного підприємства. Бізнес Інформ. 2020. №4. С. 35–45. URI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-35-45

14. Іванова М., Саннікова С., Варяниченко О., Харін С., Бойченко М., Рябик Г. Статистичні методи в управлінні ризиками при плануванні зовнішньоекономічної та логістичної діяльності для забезпечення сталого розвитку підприємства. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 2024. №3(56). С. 241–256. URI: https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.56.2024.4380

15. Іванова М. І., Трифонова О.В., Варяниченко О.В., Іванова О.О. Планування виставкового бізнесу як складова успішного адміністрування в умовах військової агресії в Україні та світової пандемії. Бізнес Інформ. 2022. №9. С. 120–128. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-9-120-128.

16. Іванова М.І., Швець В.Я., Варяниченко О.В. Оцінювання експортного потенціалу підприємств авіаційного комплексу. Економіка та суспільство. 2020. №22. URI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-35

17. Іванова М. І., Швець В.Я., Саннікова С.Ф., Варяниченко О.В., Бардась А. В. Соціальна відповідальність як ключова компетенція забезпечення сталого розвитку підприємств. Бізнес Інформ. 2023. №3. С. 176–186. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-3-176-186

18. Ivanova M., Varyanichenko O., Tryhub K. Adaptive budgeting for innovation and investment projects of foreign economic activity entities. Society. Economy. Digitalization. 2025. №1(4), С. 34–45. https://doi.org/10.31379/sed.1.4.2025.36

19. Ivanova, M., Varyanichenko, O., Sannikova, S., Tryfonova, O., & Bohach, K. (2025). Development of directions for increasing the efficiency of innovation management taking into account decarbonization trends in the context of international cooperation. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 1(13(133)), 6–16. https://doi.org/10.15587/1729-4061.2025.321964

20. Кравченко В., Голятко А., Копій Д., Полянський О., Шинкаренко І., Короп О., Гайдук А., Маєвський В., Голіздра О. Експортувати просто. Експорт Step by Step.10 кроків від виробництва до експорту. Саміт-книга, 2016. 352 с.

21. Міжнародна логістика: навчально-методичний комплекс з дисципліни: навч. посіб. для студентів першого (магістерського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / уклад.: М.Ю. Григорак. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 199 с. URI: https://surl.li/olgmgy

22. Селіщева А.В. Міжнародний менеджмент : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Економіка» освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 108 с. URI: https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/18915

23. Тищенко В. Ф., Остапенко В. М. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи: навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 193 с. URI: https://cutt.ly/uresJNhs

24. Трифонова О. В., Варяниченко О. В., Саннікова С. Ф. Бюджетне планування зовнішньоекономічної діяльності як чинник економічної ефективності управління потенціалом та розвитком підприємства. Актуальні питання економічних наук. 2025. №8. URI: https://doi.org/10.5281/zenodo.147924671
25. Нормативно-правова база України URL: http://zakon3.rada.gov.ua/
26. Митний кодекс України: Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17
27. Офіційний сайт Інкотермс 2020 в Україні. Режим доступу: https://incoterms2020.com.ua/terms
28. Офіційний сайт Національного банку України Режим доступу: www.bank.gov.ua
29. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
30. Офіційний сайт торгово-промислової палати України. Режим доступу: http://www.ucci.org.ua/ua/main.html
31. Офіційний веб-сайт Державної служби експортного контролю України. Режим доступу: http://www.dsecu.gov.ua
32. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют. Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/curmetal/detail/currency?period=daily
33. Про Митний тариф України: Закон України № 674-IX від 06.04.2020 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text